

Ανάλυση Απολογισμών Δήμου Αχαρνών 2013-2017

Σάνδρα Κοέν

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Λογιστικής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Είναι πάντα χρήσιμο να υπάρχει μια οικονομική αποτύπωση της κατάστασης του Δήμου προκειμένου η πολιτική συζήτηση να βασίζεται σε δεδομένα. Ελλείπει λογιστικών καταστάσεων οι οποίες δεν συντάσσονται από τον Δήμο παρόλο που υπάρχει σχετική νομοθεσία και που θα πρόσφεραν πολύ πλουσιότερη εικόνα, η ανάλυση που ακολουθεί βασίζεται σε πληροφορίες από τους Απολογισμούς των χρήσεων 2013-2017 (Πηγή Στοιχείων: Υπουργείο Εσωτερικών).

Έχει καταβληθεί προσπάθεια η παρουσίαση να είναι περιεκτική και συνοπτική και να καταδεικνύει τα βασικά προβλήματα χρηματοοικονομικής διάθρωσης που αντιμετωπίζει ο Δήμος. Σημειώνεται ότι η ανάλυση δεν μπορεί να λάβει υπόψη απαιτήσεις, υποχρεώσεις και την πάγια περιουσία του Δήμου, πληροφορίες που είναι διαθέσιμες μόνο στις λογιστικές καταστάσεις, οι οποίες όπως ήδη αναφέρθηκε δεν συντάσσονται.

Συνολική οικονομική κατάσταση

Το σύνολο των ετήσιων εσόδων του Δήμου (χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα ταμειακά υπόλοιπα) από περίπου 82 εκατ. ευρώ το 2013 είχε διαμορφωθεί σε περίπου 60 εκατ. ευρώ το 2017 (Πίνακας 1). Οι δαπάνες του δήμου ακολούθησαν και αυτές την ίδια πορεία. Η μεγάλη αυτή μείωση οφείλεται σε έκτακτες επιχορηγήσεις που δόθηκαν αποκλειστικά για να καλυφθούν υποχρεώσεις προηγούμενων χρήσεων τα έτη 2013 και 2014. Σημειώνεται ότι η κατάσταση τα έτη 2015 και 2016 σε όρους εσόδων ήταν χειρότερη από το 2017 με τα ετήσια έσοδα- έξοδα να διαμορφώνονται στα περίπου 48 εκατ. ευρώ. Το 2016 ο Δήμος εντάχθηκε σε πρόγραμμα εξυγίανσης.

Τα τακτικά έσοδα του Δήμου από 39 εκατ. ευρώ το 2013 το 2017 ανέρχονταν σε 34,5 εκατ. ευρώ . Τα έκτακτα έσοδα το 2017 ανήλθαν σε 16 εκατ. ευρώ σημειώνοντας εξαιρετική αύξηση σε σχέση με το 2015 και 2016. Τα λειτουργικά έξοδα του Δήμου μειώνονται συστηματικά από το 2013 μέχρι το 2017 γεγονός που δηλώνει ότι οι παρεχόμενες προς τους δημότες υπηρεσίες περιορίζονται με επιπτώσεις τόσο στην ποιότητα όσο και στο εύρος τους (βλ. επίσης Πίνακα 3 και διάγραμμα 3). Αντίστοιχα, οι επενδύσεις του Δήμου είναι ελάχιστες. Από τη στιγμή που δεν υπάρχουν λογιστικές καταστάσεις για να αποτυπώνεται τόσο το είδος όσο και η αποτίμηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Δήμου δεν υπάρχει πληροφορία για τις διαθέσιμες υποδομές. Λαμβάνοντας όμως υπόψη τις εξαιρετικά περιορισμένες νέες επενδύσεις είναι σαφές ότι οι υποδομές παλαιώνουν και απαξιώνονται. Ένα πολύ μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού αναλώνεται για την κάλυψη υποχρεώσεων προηγούμενων χρήσεων. Με άλλα λόγια μεγάλο μέρος του κόστους λειτουργίας του Δήμου κατά τη διάρκεια ενός έτους μετακυλύετε να πληρωθεί σε επόμενες χρήσεις. Άρα δεν υπάρχει σαφής εικόνα για την πραγματική ανάλωση των πόρων σε ετήσια βάση. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των υποχρεώσεων καλύπτεται από έκτακτες επιχορηγήσεις.

	2013	2014	2015	2016	2017
ΕΣΟΔΑ					
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ (Κωδ. 0)	39.007.455	38.135.390	36.862.242	35.286.433	34.582.298
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ(Κωδ. 1)	32.843.135	28.020.185	5.155.479	4.534.425	16.036.931
ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε.) (Κωδ. 2)	2.898.453	2.621.059	393.127	3.011.133	2.996.995
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε. (Κωδ. 3)	906.104	420.072	396.309	464.396	530.428
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ (Κωδ. 4)	6.144.636	5.776.507	5.224.207	5.138.796	5.260.757
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ (Κωδ. 5)	11.945.766	11.244.163	13.877.650	13.262.498	14.512.148
Σύνολο Εσόδων Χρήσης	93.745.549	86.217.374	61.909.013	61.697.681	73.919.556
Σύνολο Εσόδων χωρίς υπόλοιπα	81.799.783	74.973.211	48.031.363	48.435.183	59.407.408
Σύνολο Εσόδων Τακτικών και Έκτακτων Εσόδων	71.850.590	66.155.574	42.017.720	39.820.859	50.619.229
ΕΞΟΔΑ					
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΣΗΣ (Κωδ. 6)	46.719.544	39.435.545	35.967.699	37.503.641	37.512.877
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (Κωδ.7)	7.564.865	3.214.072	2.033.887	791.336	1.494.524
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΠΛΗΡΩΜΕΣ Π.Ο.Ε. ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ (Κωδ. 8)	28.216.192	29.690.107	10.662.896	8.890.556	19.670.921
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ (Κωδ. 9)	0	0	0	0	0
Σύνολο Εξόδων Χρήσης	82.500.600	72.339.723	48.664.482	47.185.533	58.678.322

Ποσά σε €, Πηγή Στοιχείων: Υπουργείο Εξωτερικών, Επεξεργασία δική μας

Πίνακας 1: Συνολική εικόνα των Εσόδων και Εξόδων του Δήμου 2013-2017

Δομή Εσόδων

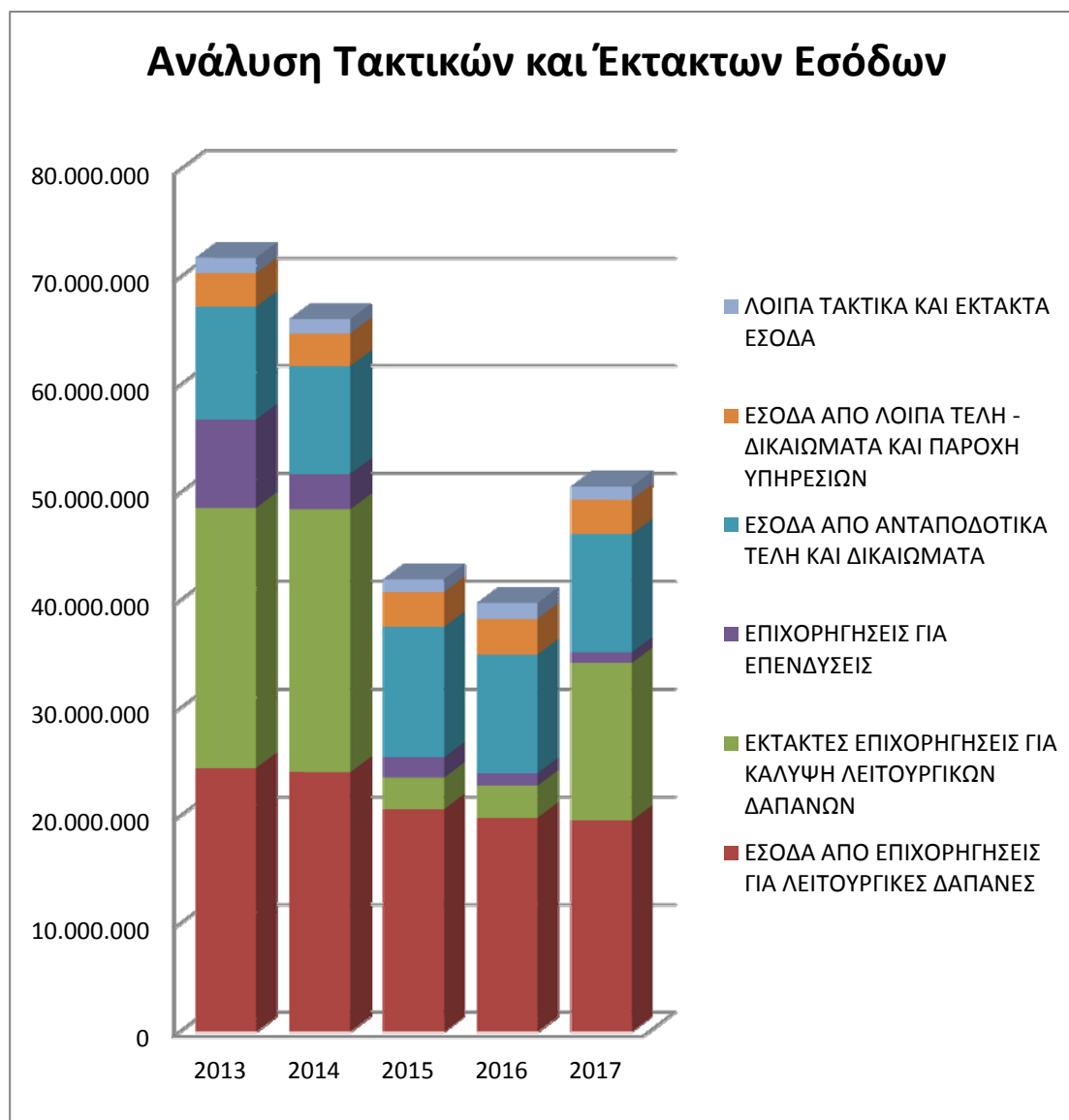
Περίπου το 85% των ετήσιων συνολικών εσόδων του Δήμου προέρχεται από Τακτικά και Έκτακτα έσοδα (βλ. Πίνακα 2). Η συμμετοχή των επιχορηγήσεων στα Τακτικά και Έκτακτα Έσοδα ήταν το 2013 79% και το 2017 70%. Η εξαιρετικά σημαντική εξάρτηση του Δήμου από τις επιχορηγήσεις του στερεί οποιαδήποτε δυνατότητα ανάπτυξης. Τα λοιπά τακτικά και έκτακτα έσοδα πλην επιχορηγήσεων για την περίοδο 2013-2017 παρουσιάζουν μια εντυπωσιακή σταθερότητα περί τα 15 εκατ. ευρώ. Τα έσοδα αυτά όμως είναι πάρα πολύ λίγα για να καλύψουν λειτουργικές ανάγκες. **Ο Δήμος πρέπει να καταβάλει προσπάθεια ανεξαρτητοποίησης μέσω της αύξησης των ιδίων εσόδων αλλιώς οι δυνατότητες ανάπτυξης είναι περιορισμένες και απολύτως συναρτούμενες από την κεντρική κυβέρνηση.** Άλλωστε πολλές επιχορηγήσεις έχουν συγκεκριμένο σκοπό και ο Δήμος κάνει απλώς τη διαχείρισή τους. Σχηματικά η δομή των Τακτικών και Έκτακτων Εσόδων εμφανίζεται στο διάγραμμα 2.

ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ (Κωδ. 0 και 1)	2013	2014	2015	2016	2017
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (Κωδ. 06)	24.472.587	24.082.969	20.668.258	19.865.037	19.611.487
ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (Κωδ. 12)	24.140.574	24.406.701	2.929.636	2.967.931	14.611.898
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (Κωδ. 13)	8.204.885	3.281.163	1.886.060	1.166.279	1.003.960
Σύνολο Επιχορηγήσεων	56.818.046	51.770.833	25.483.953	23.999.247	35.227.345
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (Κωδ. 03)	10.472.394	10.009.791	12.106.716	11.005.919	10.959.659
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Κωδ. 04)	3.119.168	3.033.936	3.229.353	3.327.318	3.205.665
ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ (Κωδ. 01,02,05,07,11,14,15 και 16)	1.440.981	1.341.014	1.197.698	1.488.374	1.226.560
Λοιπά έσοδα	15.032.544	14.384.741	16.533.767	15.821.612	15.391.884
Σύνολο	71.850.590	66.155.574	42.017.720	39.820.859	50.619.229
% ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	87,84%	88,24%	87,48%	82,21%	85,21%
% ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ στα Τακτικά και έκτακτα έσοδα	79,08%	78,26%	60,65%	60,27%	69,59%

Ποσά σε €, Πηγή Στοιχείων: Υπουργείο Εξωτερικών, Επεξεργασία δική μας

Πίνακας 2: Ανάλυση Τακτικών και Έκτακτων Εσόδων του Δήμου 2013-2017

Ανάλυση Τακτικών και Έκτακτων Εσόδων

Ποσά σε €, Πηγή Στοιχείων: Υπουργείο Εξωτερικών, Επεξεργασία δική μας

Διάγραμμα 1: Ανάλυση Τακτικών και Έκτακτων Εσόδων του Δήμου 2013-2017

Δομή Εξόδων

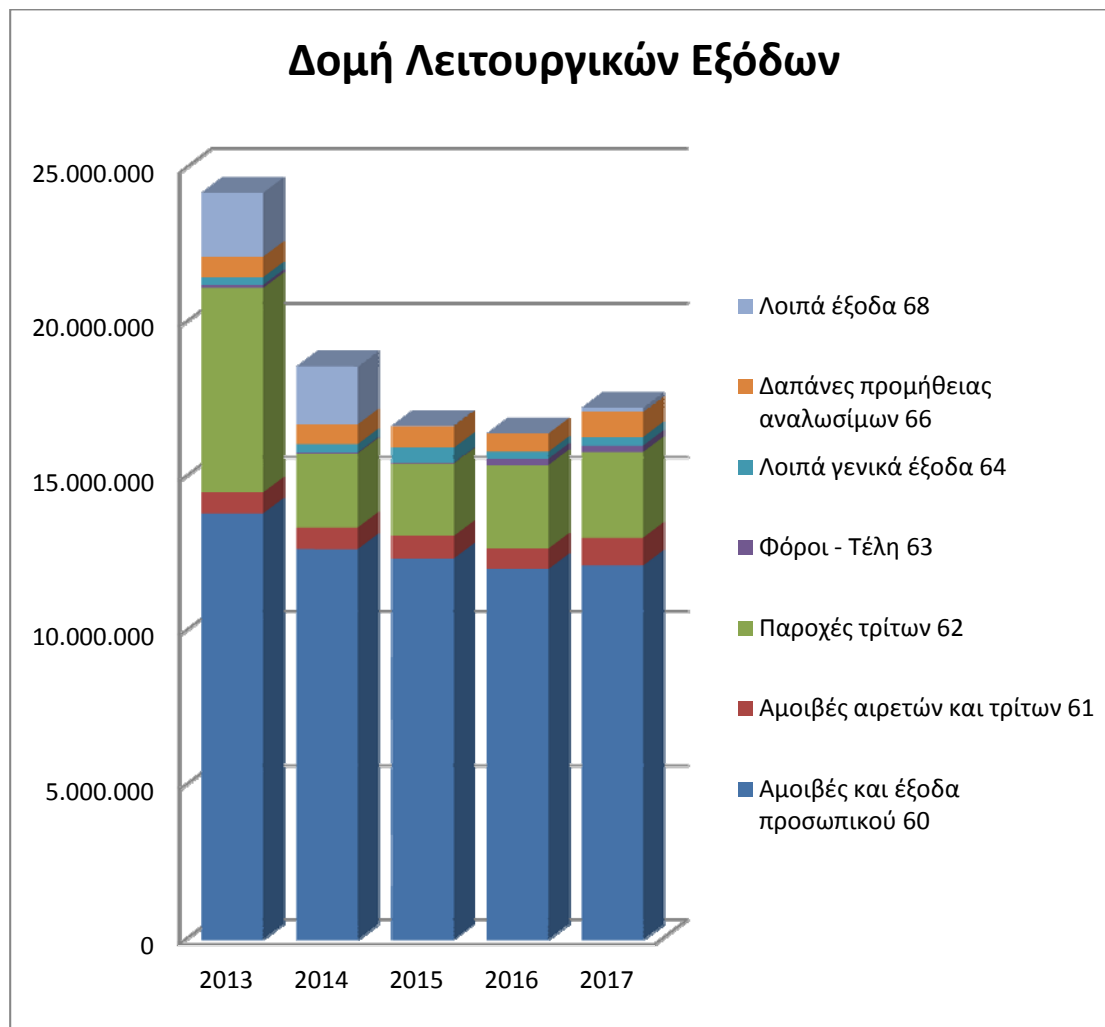
Οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού κυμαίνονται περίπου στα 12 εκατ. ευρώ τα τελευταία 3 έτη. Πρόκειται για ένα σταθερό ετήσιο έξοδο. Οι πληρωμές για τόκους και χρεολύσια δανείων είναι περίπου το 50% των εξόδων για αμοιβές και ετησίως ανέρχονται (τα έτη 2016-2017) σε 6,3 εκατ. ευρώ. Από τις μεταβιβάσεις σε τρίτους που είναι περίπου 14 εκατ. ευρώ ετησίως γύρω στα 10 εκατ. ευρώ (έτη 2016-2017) αφορούν προνιακά επιδόματα (το ποσό ήταν μεγαλύτερο τις προηγούμενες χρήσεις). Οι πληρωμές για υποχρεώσεις προηγούμενων χρήσεων το 2017 ανήλθε σε 14 εκατ. ευρώ (Πίνακας 3).

	Κωδ.	2013	2014	2015	2016	2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	60	13.821.530	12.663.120	12.365.377	12.017.568	12.130.585
Αμοιβές αιρετών και τρίτων	61	679.765	701.879	730.348	667.310	904.924
Παροχές τρίτων	62	6.626.155	2.400.392	2.344.706	2.706.151	2.774.730
Φόροι - Τέλη	63	98.651	31.314	22.124	205.126	209.174
Λοιπά γενικά έξοδα	64	253.179	270.082	490.082	226.483	279.133
Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστης	65	5.272.323	5.014.010	4.864.473	6.319.372	6.291.264
Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	66	664.275	642.118	692.457	593.054	813.386
Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους	67	17.231.987	15.834.309	14.440.051	14.767.996	13.969.265
Λοιπά έξοδα	68	2.071.679	1.878.322	18.083	581	140.418
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΣΗΣ (Κωδ. 6)		46.719.544	39.435.545	35.967.699	37.503.641	37.512.877
Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	71	463.872	159.932	630.443	97.577	307.402
Έργα	73	5.135.339	3.031.789	1.384.995	693.760	1.187.121
Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	74	1.965.654	22.350	18.450	0	0
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (Κωδ.7)		7.564.865	3.214.072	2.033.887	791.336	1.494.524
Πληρωμές υποχρεώσεων (Π.Ο.Ε.)	81	3.447.348	5.363.642	4.674.867	3.121.221	14.313.558
Λοιπές αποδόσεις	82	7.156.981	6.312.594	5.988.028	5.769.336	5.357.364
Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε	83	17.611.863	18.013.871	0	0	0
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΠΛΗΡΩΜΕΣ Π.Ο.Ε. ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ (Κωδ. 8)		28.216.192	29.690.107	10.662.896	8.890.556	19.670.921
Σύνολο εξόδων		82.500.600	72.339.723	48.664.482	47.185.533	58.678.322

Ποσά σε €, Πηγή Στοιχείων: Υπουργείο Εξωτερικών, Επεξεργασία δική μας

Πίνακας 3: Ανάλυση Συνολικών Εξόδων του Δήμου 2013-2017

Από τις ετήσιες λειτουργικές δαπάνες χρήσης (κωδ. 6), το 50% περίπου αφορά πληρωμή τόκων και χρεολυσίων (κωδ. 65) και μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους (κωδ. 67). Άρα ο δήμος δαπανά για την παροχή των υπηρεσιών στους δημότες περίπου 17 εκατ. ευρώ (στοιχεία 2017) όπως φαίνεται στο διάγραμμα 3.

Ποσά σε €, Πηγή Στοιχείων: Υπουργείο Εξωτερικών, Επεξεργασία δική μας

Διάγραμμα 3: Ανάλυση Λειτουργικών Εξόδων του Δήμου 2013-2017 (πλην τοκοχρεολυσίων και μεταβιβάσεων)

Σε ένα δήμο με 106.943 μόνιμο πληθυσμό (απογραφή 2011) τα λειτουργικά έξοδα ανά κάτοικο (πλην τοκοχρεολυσίων και μεταβιβάσεων) και οι επενδύσεις για το 2017 ήταν 161 και 14 ευρώ αντίστοιχα παρουσιάζοντας σημαντικότερη μείωση από το 2013 (Διάγραμμα 4).

Ποσά σε € , Πηγή Στοιχείων: Υπουργείο Εξωτερικών, Επεξεργασία δική μας

Διάγραμμα 4: Έξοδα και Επενδύσεις ανά κάτοικο 2013-2017